

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pfeitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre — — — — 12 kr.
Félévre — — — — 6 »
Negyedévre — — — — 3 »
Egy óra — — — — 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap est 6 óráig.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam, 165. szám.

Péntek, július 21

A békés aratás.

Nagybecskerek, július 21.

Ime, beköszöntöttek a nagy napok, a földmives ember boldogságos ünnepnapjai, amelyeken gyűjti az Isten áldását.

Nincs a gazdaember életében nagyobb esemény az aratás kezdeténél, amikor a szónak igaz értelmében keze közé kerül hosszú verejtékes munkájának, epekedő reményességének, sok sűrű gondjának gyümölcse. S hogy pirosan lelkonyodott a sugárzó, melegítő nap, kiragyogott a csillogos este: a földmives szíve hevesen megdobbant, akár a hívő szíve, amikor az Isten házába lép. A gazdaember is odalép, amikor aratóra megy ki az Isten szabad ege alá, ahol megnyitkozik a Mindenható nagysága s földi gyermekeihez való kegyessége. Mert istentisztelet muzsikája az a kaszapengés és imádkozó áhitat az arató földmivesek munkás buzgósága. Aki arcának verejtékével szerzi be kenyérét: az isteni parancsot követi, azt az ígét, mely munkára küldötte az embert, hogy megszerezze mindennapi kenyérét. Ő pedig, az Egek Ura, érni hagyta azt, ami ember keze vetett s létté lenni azt, amire emberi igyekvés törekedett.

Bizony, istentisztelet muzsikája a kaszapengés és istenes áhitat az arató gazdaember buzgósága.

Akik kint fáradtok a sárga mezőn és vágjátok a rendet s kötitek a kévét s rakjátok a keresztet, üdvözlünk benneteket. Micsoda nagy büszkeség töltheti el a lelketeket, amikor végig néztek a hullámzó kalásztengeren s azt mondjátok, hogy ime ez a tenger a munkásság tanubizonyossága.

Hosszu esztendőnek gondja és reménykedése, fáradsága és vágyakozása ime gyümölcsessé lett, hogy beszereztétek s erőt és módot kerítsetek jövődő munkálkodásra. Hogy kivész lelketekből minden

gonoszság, amikor az emberi munka az isteni áldásnak jár utána! Nincs a magyarnak nagyobb büszkesége az arató munkánál. Még a legénykedés is azzal hozakodik elő, hogy:

Vagyok olyan legény, mint te!

Vágok olyan rendet, mint te!

Bizony, istentelen méregkeverő az, aki úgy megrontja a magyar munkás lelkét, hogy ez a büszkeség kiveszen belőle. Mindenfelé csodálkozva emlegetik a magyar arató nagy munkabírását s irigykedve néznek ide a Tisza-Duna földjére, ahol a hasadó hajnaltól éjszaka évadjáig a munka mellett áll a magyar, hogy beszerezze azt, amit az Isten úgy adott, hogy az emberiség megdolgozzék érte. Hát vége legyen ennek a birnévnek? A magyar nép büszkesége semmivé legyen, a nagy világ becülése elveszzen, azért, hogy néhány világbolonditónak, népámitónak jó sora legyen?

Akik munka mellett vagytok s magatoknak is, népeteknek is, hazátoknak is dologtevői vagytok, üdvözlünk benneteket. Vajha sikertűne az ideai termés, hogy jóvá váljék mindaz, ami bajt a tavalyi rossz esztendő okozott. A becülletes, nehéz munkának, a sok gondnak jó eredményt kívánunk igaz, magyar szívvvel! Van is okunk reménykedni benne, hogy jobbra fordul az ideai természettel a magyar ember sorsa.

Sok eső, hűvös idő, rozsa és egyéb bajok megapasztották ugyan reménységünket, hanem azért maradt belőle elegendő, hogy bizakodással nézhessünk az eredmény elé. Az a várható középtermés sok bajt, nyavalyát, gondot és kórságot fog meggyógyítani, adja tehát Isten, hogy teljesüljön várakozásunk.

De azt a legnagyobb nyavalyát is végleg el fogja pusztítani, a melyet a méregkeverők oltottak be a nép lelkületébe. A rossz esztendőt, száz bajával, alaposan

kihasználták, hogy a nyomorban levő nép eszejárását megzavarják. Sok bolond, sok gonosz dolgot hitettek el vele, amikor a nyomoruság okait magyarázták. Hanem arról bölcsen hallgattak, hogy mi minden történik a nyomoruság enyhítésére. Arról, hogy a kormány mi mindent tesz, hogy a földmives nép sorsa javuljon, hogy insége megszűnjék s hogy a jövőben módjában legyen a maga munkabírását, a maga kis földjét jobban és okosabban kihasználni. Hogy a kormány segítséget is ad, kioktatásról is gondoskodik, a munkásnépet jogtalanság ellen megvédi s lehetővé teszi, hogy mindenfelé utána nézhessen a kenyér keresetének.

Az igazság képe kiragyog a hazugság köde mögül, mint a hogy a verőfény keresztül tör a felhőkön. Az elámitott nép meglátta végre az igazságot s elfordult az ámitóktól.

Azokra, kik még nem jőzanodtak ki, ime ráköszöntött a nagy kijózanítás, az aratásnak ideje.

Végig az országon kaszapengés hallik, folyik az aratás. A munkára hívó szózat megérkezett s egész esztendő sorsa most dől el, eldől az is, hogy vége lesz-e a nyomoruságnak, hogy a népámitók zsarnoksága alól felszabadult-e a nép vagy pedig ott tántorog a mámoros munkakerülők között. Az eredmény meglepő; a nép, az elámitott nép megtért igazán, őszintén, józanul, s rátért az igaz utra. Ki mint vet, úgy arat! Aki a munkátlanság magvát vetette el, nyomort, inséget és pusztulást arat!

A becülletes munkát pedig megvédte az államhatalom, megvédte az 1898. II. t. cikkben lefektetett igazságot. S gondoskodott arról, hogy békés aratás legyen. A nép pedig — vegyük le előtte a kalapot — fenséges nyugalommal helyezte magát a törvény oltalma alá s elhagyta az ámprófétákat.

A „TORONTÁL” tárcája.

Ninetta.

Bartini tanár megvizsgálta fiatal barátja szemét, — azután némi szánakozással szólt hozzá:

— Te el vagy veszve!

Anatoliót kilelte a hideg. Ez a négy szó, ez a kegyetlen ítélet kétségbeejtette. Amikor idejött, sejtelve sem volt róla, hogy ilyen lesújtó verdíkt előtt áll.

— Szerencsétlen, hát mit tettél? — folytatta szavait az orvos; Anatolió pedig a homlokán gyöngyöző verejtéket törölgetve, felelte:

— Igazán nem tudom, hogy mivel idéztem elő ezt a rettenetes bajt . . .

Az orvos tovább faggatta:

— Mit ettél, mit ittál, mit lélekedtél be a legutóbbi 24 óra alatt? . . .

Ezek a szavak hirtelen világosságot teremtettek az Anatolió fejében. Aznap reggel kapott Indiából levelet Egy ifjúkori barátja kereste fel soraival és ritka virágot küldött neki a Ganges partjáról.

Itt a levél és itt a virág! — szólott Anatolió és reszketve nyujtotta át Bartininek mindakettőt.

Az orvos hirtelen nagyon elrészélyült:

— Szomorú kötelesség az, amit most

teljesítek. Tudd meg, kedves barátom, hogy holnap reggel erős fájdalmat érezsz majd a szived körül, azután . . . azután vége lesz mindennek.

Anatolió látta az orvos könnyeit és tudta, hogy ez a halálos ítélete. Semmi reménye se lehetett többé.

— Nincs szer, amely megmenthetne? — kérdezte mégis és Bartini csak egy szóval felelt: — Nincs!

Mintha üldöznek, úgy futott ki az utcára. Élni akart, igazán élni azalatt a rövid idő alatt, amely még az övé volt. Mégis terv és cél nélkül bolyongott az éjszakában. Nem tudta, hogy mióta járta az utcákat, nem látott, nem hallott semmit, csak az orvos szavai zsongtak egyre a fülében:

— Holnap reggel erős fájdalmat érezsz majd a szived körül, azután vége lesz mindennek!

De egyet mégis meghallott. Hangos, száraz köhögését egy kis lánynak, aki mögötte tipegett. Ninetta volt, a kis virágáros leány, aki későn este sorra járta a mulatóhelyeket. Anatolió meg-sajnálta a köhécselő gyermeket és azon volt épen, hogy néhány garast adjon neki. Hirtelen eszébe jutott, hogy holnap már ugysem használ neki semmit a pénze, belemarkolt hát a tárcájába és több aranyat adott a virágáruslánynak.

Tovább akart menni, de a lány, — aki

pedig már kinötte a gyermek cipőket — megragadta a kezét és forró csókot nyomott reá. Anatolió azután mégis tovább ment.

— Az egész világon csak egy lény érdekel, — mondogatta magában. Ninetta az, az unokahugom. Szeretjük egymást és nem leszünk egymáséi. Mert én holnap reggel erős fájdalmat érzek majd a szived körül és azután vége lesz mindennek! . . . De a pénzem, a vagyonom az övé legyen!

Elment Gomiratonak, Ninetta gyámjának a házához és erősen megrázta az éjjeli harangot.

— Ki az odakünn? — kérdezte Gomirato.

— Én vagyok, Anatolió, beszéltem kell magával.

— Ilyenkor?

— Nagyon fontos dolog, elhalaszthatatlan.

— Anatolió, félni kezdek magától!

Anatolió betért a házba. Gomirato visszabujt a paplan alá és úgy fogadta az éjjeli vendéget.

— Ninettának nem szabad a Beccafichi feleségévé lennie! — kezdte a beszédét Anatolió.

— Tudtam, hogy részeg; — mormogott Gomirato a paplan alól. Hogyan is juthatott ilyesmi az eszébe? Anatolió, menjen haza.

— Dehogy is megyek. Reggelig van időm. És nem megyek addig, míg a szavát nem adja.

Uj román politika. (F.) A hazafiatlan igazgatásból élő nagyszabású román lap, a Tribuna, párti sugalmazásból kifolyólag legutóbb szövetkezésre szólította föl az erdélyi szászokat. A felszólítás abból az alkalomból történt, hogy a román nemzetiségi igazgatók az eddig folytatott passzivitás politikáját elhagyni és aktív térére lépni szándékoznak. A felszólítás azonban csufos kudarcot vallott, mert a szászokban mégis csak felülkerekedett a józan s hazafias belátás és két tekintélyes szász lap visszautasítólag felelt a román ajánlatra.

A román igazgató vezérek tehát, úgy látszik, belátták, amit mi már régóta hangsúlyoztunk, hogy a passzivitásnak egyáltalában nincs értelme, különösen pedig azért is, mert tényleg ez a passzivitás nem is gyakoroltatott.

Nincs értelme és jogosultsága a passzivitásnak, mert a románok, mint magyar állampolgárok a többi állampolgárokkal egyenlő jogokat élveznek. Másrészt pedig nem ért semmit ez a passzivitás, mert hisz az tulajdonképpen csak néhány igazgató vezérré szorított, ellenben a román ajku választók zöme — bár egyébként passzívnak nevezhető módon, de mégis csak gyakorolta politikai jogait.

Ez a passzivitás természetesen semmit sem értett a magyar államnak, de nem is használt a román pártterveket és viszont teljesen megakadályozta a kölcsönös megértés lehetőségét, mert hiszen a passzivitással egybekötött program tulajdonképpen a magyar állam politikai integritása ellen irányult. Ennek a programnak a megvalósítása tulajdonképpen maga után vonná a magyar állam politikai földarabolását és halálát. Azért ha a románok most a politikai rendszerükben változtatást inagurálnak s a passzivitás helyett az aktivitás terére akarnak lépni, akkor egyúttal politikai programjukat is meg kell változtatniuk. Politikai programjukat alkalmazniuk kell a magyar állam törvényes alapjaihoz. A magyar állam nem állhat szóba a mai román politikai program szószólóival, mert azok ellenségei a magyar államnak, ellenben nem fogja megtagadni a tárgyalást és vitakozást azokkal, akik törvényes alapon állva közelednek feléje.

Ezt kell a román nemzetiségi vezérfelelőseknek megmondolni és megszívlelniük és akkor lesz hatása politikájuknak.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 28. Közigazgatási bizottság.

A gőz- és kádifürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is. Naponta zuhanyfürdő.

Megyei közgyűlés. A tegnapi megkezdett rendkívüli közgyűlést ma délben fejezték be Rónay Jenő főispán elnöklése alatt. A jegyzőkönyvet e hó 25-én hitelesítik. Hitelesítőknél megválasztottak dr. Mangold Samu, dr. Brájer Lajos, Szabó Ferenc, Hadfy Döme, dr. Végh Lajos.

Gomirato kezdte belátni, hogy tévedett. Anatolio nem részeg, hanem féltékeny.

— Nem adhatom olyasmire a szavam, ami nem tőlem függ. A leány lemond-e róla?

— Ninetta nem szereti őt!

Beccafichi meg fogja hódítani.

— Nem fogja.

És eltávozott. Mert egyenesen a Beccafichi házába. Meg akart verekedni a vetélytársával.

— Meg fog ölni, — mondotta magában — de mindegy!

Fölzavarta álmából a lovagot, a ki eleintén azt hitte, hogy örültem van dolga.

— Uram, azért jöttem, hogy megöljem önt.

— Engem? Ez kellemes. Es szabad érdeklődnöm az ok iránt?

— Igen. Angoli Anatolio vagyok; a szép Ninetta bátyja. Ön nőül akarja őt venni.

— Nőül fogom őt venni! Megesküdtem!

— Akkor nincs mit tárgyalnunk tovább; verekedjünk meg!

Es megverekedtek. De hiába vagdalkoztak, nem tudtak kárt tenni egymásban. Végre is megunták a dolgot és elhatározták, hogy másként végeznek.

Baccafichi lemond Ninettáról s ezt írásban adja Anatoliónak, aki holnap reggel amugy is erős fájdalmat érez majd a szive körül, azután meghal!

Anatolio élvezni akarta az utolsó hajnalát.

— **Uj igazgatósági tagok.** Torontálvármegyének, mint ismeretes, jogában áll a temesvári módosi vasut igazgatóságába a mindenkori alispánon kívül, ki annak hivatalból tagja, három tagot jelölni. A mai folytatásos közgyűlésen az igazgatóságba báró Nikolics Feodort, Rónay Jenőt és ifj. báró Nikolics Feodort jelölték.

— **Torontálvármegye a szegedi kiállításban.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága a mai folytatásos rendkívüli közgyűlésen a szegedi országos kiállítás központi rendező bizottságába Tallián Béla, Rónay Ernő és Marton Andor urakat választotta.

— **Előjárósági választás.** Torontál-Szécsányban f. hó 19-én Horváth Zoltán főbíró elnöklése alatt előjárósági választás volt. A főbíró tapintatosságának s közkedveltségének köszönhető ama szép eredmény, mely szerint az egyenletlenkedő pártok összebékültek s így helyre állott a testvéri egyetértés. Birónak egyhangulag Graszl Jakab lett megválasztva, kinek egyénisége garanciát nyújt arra nézve, hogy e derék községben mintaszere rend lesz. Albíró lett Pocht József, pénztáros Germann György, esküdtek Worschek János, Schlitter György és Schneider Mátyás.

— **A városi mérnök.** Jakobi Gábor, Nagybecskerek város mérnöke a képviselőtestülethez beadványt intézett, melyben kifejté, hogy 1000 forint kevés egy diplomás embernek s ha nem emelik fel a fizetését, rendelkezésére bocsátja a városnak állását.

— **A németvárosi ovoda.** Koletth Lőrinc házában van tudvalevőleg elhelyezve az egyik ovoda. A szerződés november havában jár le s Koletth vonakodik azt megújítani. Így a városi tanács megindította az eljárást egy új ovodahely keresésére.

— **A Béga-csatorna hajózhatóvá tétele.** Temesvármegye tegnapi rendkívüli közgyűlésén felolvasták a temesvári kereskedelmi és iparkamara emlékiratát, mely a miniszterelnökhöz, a földmívelési, kereskedelmi és pénzügyi miniszterekhez van intézve s a Béga-csatornának rendszeres hajózhatóvá leendő kiépítését sürgeti. Ugyancsak tegnap foglalkozott ezzel az ügygyel, miként már említettük is, Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága. A Délvidéknek életbevágó érdeke ennek a vízi utnak a létesítése s már három évtizeddel ezelőtt egy konzorcium, melynek tagjai közt voltak Türr tábornok is, Klapka György, Niámessy Mihály és mások, az országgyűléstől nyert engedélyt ezen munkálat végrehajtására, a mi azonban akkor, noha az összes tervek készen voltak, nem sikerült. A kamara most erősen felkarolta a fontos ügyet s emlékirataiban szépítgetés nélkül ecseteli a Délvidék gazdasági és kereskedelmi hanyatlását, melyet végső sorban egy olcsó és egyenes víziút teljes hiányának kell tulajdonítani. A zimonyi vonal kiépítése óta az egész keleti forgalom elterelődött Temesvárról s a sok új helyi érdekű vasut se tudott e bajokon segíteni, mert ezeknek a drága üzemi költség következtében aránylag igen magas díjtételeik vannak, úgy hogy Temesvár egész jelentősége hanyatlik. Felhossa az emlékirat, hogy míg a vasuti viteldij tonna-kilométerenkint 2-6 krajcár, addig a vízi uton ugyanez legfeljebb

0-5 krajcárt tesz, mesterséges vízi uton pedig 0-7 krajcárt. Mindezek dacára nem sikerült eddig a Béga-csatorna kiépítését megvalósítani, nyilván a költségek miatt, pedig ily áldozatokat az államnak nem kellene sajnálnia, mert ezek nyomában egy egész ország rész felendülése várható. Az 1894. évi XIV. t. c. ugyan kimondotta, hogy a Béga-csatorna állami feladatot képez, sőt az 1897. évi XXI. törvénycikk köteleességévé tette a kormánynak, hogy öt éven belül tegyen konkrét javaslatot e tárgyban; eddig azonban semmi sem történt, sőt a város folyamodására a földmívelési miniszter azt felelte, hogy a Béga-csatorna építése csak az egész árvédelmi rendszer kiépítésével kapcsolatban történhetik. Már pedig ez tíz millió költséget igényel, holott a hajózható csatorna létesítése alig kerülne két millióba s ennek a kamatai körülbelül kitesznek annyit, a mennyit most költenek évenként — hiába való módon — a csatorna fentartására. A kamara tehát kéri a két dolognak a különválasztását s kitéjti, hogy a hajózásra azon a darabon, a hol nagy az árvíz, új csatornát lehetne ásni. Ugy, hogy a mostani kizárólag az árvíz elvezetésére szolgálhatna. Az új csatorna összeköthető lenne a tervezett budapest-szegedi Duna-Tisza csatornával s közvetlen összeköttetést teremtene a Fekete tengerig, a Délvidék gazdasági helyzetét pedig nagyban felendítené. A kamara kéri a kormányt, hogy a Béga hajózhatóvá tételét mielőbb vegye komoly tárgyalás alá.

— **Jóteknycélu hangverseny.** Mint már említettük, a „Nagybecskereki Polgári Dalárda“ Rónay Jenőné, szül. Pattányosky Olga urnő védnöksége alatt az árvaház-alap javára a kaszinó összes helyiségeiben jóteknycélu táncos egybekötött hangversenyt rendez; a rendezőség élén dr. Grandjean József diszeinök, Franz J. L., dr. Brájer Lajos pártoló tagok, Steyer, Hermann és Nöcker urak állanak. Az ünnepélyen délután sétahangverseny katonazenével; cellovészet és több kellemes szórakozásról gondoskodik a rendezőség. A falragaszokat és műsorokat legközelebb bocsátják ki. Ezen nemrég alakult dalárda igen válogatott műsorral fogja a közönséget meglepni.

— **Olcsóbb lett a bérkocsi-viteldij.** Néhány esztendővel ezelőtt a ki kocszini akart Nagybecskereken, az megtette a saját fogatán, vagy ha nem volt fogata, általában lemondott róla, mert a fiakkeroknak hire-hamva sem volt. Később megjött ez is, majd követte rohamosan a többi, úgy, hogy egyszerre csak több lett a bérkocsi, mint az utas. Az utóbbi években különösen a konfliktusok szaporodtak el s fiakkeren azóta legfőljebb a kegyelmes urak járnak. Minthogy pedig néha azok is szeretnek takarékoskodni, hát a kétfogatúakra rossz napok virradtak. Ezek most aziránt folyomadtak a városához, engedessék meg nekik, hogy ők is 60 krajcárért vigyék az utast a vasúthoz, vagy hozzák onnan be. A mai tanácsülés foglalkozott az ügygyel s elhatározta, hogy javasolni fogja a legközelebbi közgyűlésnek a szabályrendelet módosítását ebben az értelemben.

— **Inzultált lapszerkesztő.** Szabadkáról jelentik: Botrányos jelenet történt tegnap este hat órakor az itteni Nemzeti kávéházban, ahol Kuthy József dr. két honvédtiszt által provokáltatta Csillag Károly drt, a „Bácskai Hírlap“ szerkesztőjét egy sértő cikk miatt, amelynek személyes vonatkozásait magára vette, jöllehet, hogy az ő neve a cikkben nem volt megemlítve. Csillag Károly elfogadta a kihívást, kijelentvén, hogy kész Kuthynak lovagias elégtételt adni. A kávéházban Kuthy is ott volt, akinek a segédei mindjárt elvitték Csillag Károlyt üzenetét. Amikor Csillag a kávéházból távozni akart, Kuthy megtámadta és bortal feléje ütött. Csillag dr. erre a keze ügyébe akadt székkel úgy elverte Kuthyt, hogy azt eszméletlen állapotban vitték ki a kávéházból. A tisztnek nem avatkoztak a dologba. Szabadkán az eset kinos föltűnést keltett. A tisztnek nyomban visszaléptek a segédkeztől. Kuthyt a városban indokolatlan támadásáért elítélik.

— **Jelentkezés a bábaképzőbe.** Felkértünk a következő sorok közlésére. A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi, október hó 1-én kezdődő, magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenkint 40 frtyi állami ösztöndíj van rendszeresítve. Felhívom mindazokat, kik azt elnyerni óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézet keresztlevelel, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal fölszerelt bélyegtelen folyamodványukat augusztus hó 31-ig hozzám nyújtásuk be. Szegeden, 1899. évi július hó 20-án. Dr. Man n, kir. tanácsos, igazgató-tanár.

— A Temesbe fult. Heger József, a pancsovai posta és távirada-hivatal fiatal hivatalnokja tegnap Pancsován fürdés közben a vízbe fult. A szerencsétlen fiatal ember Temesvárott lakó szüleit táviratilag értesítették fiuk haláláról, a kit nagy részvét mellett helyeztek örök nyugalomra. Halálát a következő gyászjelentés jelzi:

A pancsovai kir. posta- és távirada-hivatal személyzete szomorodott szívvvel jelenti Héger József posta- és távirada-gyakornok urnak f. évi július hó 19-én déli 12 órakor élte 21. évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. évi július hó 20-án délután 6 órakor fogtak a városi közkörházból a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Pancsován, 1899. július hó 20-án. Béke lengjen porai fölött! A pancsovai királyi posta- és távirada-hivatal személyzete.

— Legyek. A légy szemtelen jószág, ez tudvalevő dolog. Tudvalevő pedig az is, hogy ez a jószág egyedül nem jár, hanem sokadalomban él. Mindezeket tudva, tapasztaljuk, hogy ezek a kiállhatatlan individuumok nyári uralkodást folytatnak s be nem végzik azt késő őszig. Mikor perzsel a nap s az ember jól lefüggönyözött hűvös szobában nyugalomra áhít, egyszerre csak ott teremnek, hogy zavarják csendes szendergésében az embert. Hiába a csalogató cukros papiros, ecetes víz, légyecsapó, kifogni ezeken nem lehet. Szemtelenek, erőszakosak a kiállhatatlanságig. A légyeszezon, fájdalom, immár bekövetkezett. A kávéházak s más épületek üvegablakjain csapatszámra duruzsolnak s kedvtelve sütkéreznek a napfényben. Ujságot nem vehet kezébe az ember; mert holmi kormányválság iránt táplált érdeklődését, egyben a legelső fokra süllyeszti egy-egy százszemű szörnnyeteg, mely az ember kezefején máskál, vagy ha magasabb polera vágyik, hát erősen kopaszodó fejbubján üti fel főhadiszállását. Es hasztalan az ellenük megindított minden küzdelem. Ők élnek, uralkodnak, grasszálnak s apró létükre piszkálják, kunirozzák a teremtés remekét, — az embert, — ki minden hatalma dacára sem tud megbirkózni velük. Lám, hogy eltöprel az a nagy hatalom, néhány darab legyecskével szemben is!

— Kutba esett beteg. Nagyszentmiklósi levelezőnk írja: A „Berta“ közkörházban f. év július hó 17-én, hétfőn este halálos szerencsétlenség történt. Egy szerencsétlen félkegyelmű 28 éves fiatal ember, Müller János, Kolofon Ödön bőrgyáros szolgája, már épp lábadozó beteg lévén, elküldték a kutba vizért. A kut kettős vederrel lévén ellátva, az egyik veder kicsuszott a kezéből, ahogy azonban hirtelen utána kapott, a nehéz suly magával rántotta a gyenge embert, aki aztán ott is lelte halálát, mert csak 1½ óra múlva vették észre eltűntét. Keresésre indulva, akkor jöttek arra az ötletre, hogy bizonynyal a két és fél méteres mélyvízi kutba esett. Ugy is volt. A kórházban azt hiszik, hogy a veder kezelésében Müller nem volt elég járatos s bizonynyal ahogy kicsuszott kezéből a lánca s utána kapott, megütötte magát, a mi hirtelen eszméletlenséget okozott s valószínűleg ezen szédülés közben fordult a kutba Kolofon bőrgyáros 14 évig hű szolgájának szerdán f. hó 19-én szép temetést rendeztetett.

Irodalom.

— Petőfi emléke. Országszerte megindult a hazafias mozgalom, hogy hősi halállal halt nagy lírikusunk emlékét most 50 év múltán azzal a kegyelettel, olyan imponáló ünneppel üljük meg, a melyet csak megérdemel szabadságharcunk Tyrtacusa, ki Romulusként félisten módjára hirtelen eltűnt szemünk elől, hogy annál csodásabb legyen az alakja, legendává nőjön ki a sorsa s bár halála bizonyos, mindvégiglen várjuk, folyton emlegessük, egyre szeressük, látni-hallani óhajtsuk. A mint dalait mindannyian énekeltük, költeményeit áhitattal, tüzzel olvassák mindenek, nincs csak egy is közöttünk, ki nevét ne ismerné, ép úgy senki sem akadhat, ki Petőfi ünnepén ne venne részt és ne ragaszkodnék mindahhoz, mi most, az ünneplő hangulat közben, Petőfire

emlékezteti, a mi Petőfi dicsőségét hirdeti. Ünnepelni fog július 30-án az egész nemzet és ünnep lesz mindama helyeken, melyek Petőfivel valami vonatkozásban vannak. Ilyen ünnep készül a fővárosban Petőfinek ama nagy művészi emléke előtt is, melyen, mint a szabadságharc eszméjének legideálisabb megtestesítője, Petőfi áll az első helyen; körülötte a győzelemre rohanó honvédsereg, melynek diadalmára Petőfi arcán verődik vissza. Petőfi emléke e kép: a nagy-szebeni csata-körkép („Petőfi Bem táborában“). A művészek ecsettel hirdetik rajta Petőfi dicsőségét, a kép előtt pedig Petőfi irókartársai emelnek szót: Jókai Mór, Szász Károly, Gyula Pál, Vadnay Károly stb., hogy elmondják emlékeztetéseiket Petőfiről. A körkép társaság ugyanis emlékeztetéssé akarva tenni e félé százados fordulót, a legtekélyesebb Edisonféle fonográfon megszólaltatja Petőfinek még élő minden irókartársát, kik őt személyesen ismerték s a kik e célból írott Petőfi-emlékeztetéseiket bemondták a fonográfba. Kettős célt ért el ezzel. Élő emlékeket gyűjtött Petőfiről s megörökítette azok hangját is, kik maguk is a nagy időknek nagy tanúi, irodalmunk legjelesebbjei. Ez élőszó-gyűjtemény aztán a Petőfi ház ereklői közé kerül, hogy késő anakáink is hallhassák e nagy-jaink szavát, a mint Petőfit magasztalják. E gyűjtemény már most is a közönség rendelkezésére áll s a körkép látogatói minden nap díjtalanul hallhatják az említettek szavát. S hogy a külső keret is megfelelően a nagy időkre való visszaemlékezőeknek, gr. Kreith Béla nagyértékű 48-as ereklje-muzeumának színt-javát a körkép épületében helyezte el s ezeket a körkép látogatói szintén díjtalanul tekinthetik meg. Hogy pedig mindenki, a köznép is áldozhasson e helyütt Petőfi s a nagy idők emlékének, a körkép-társaság 50 krról 30 krra szállította le a belépődíjat s ennek egy részét a Petőfi ház javára ajánlotta föl Végezetül Petőfi és Bem képmását feltűntető emlékművet vetetett a körkép-társaság, melyek árának egy része szintén a Petőfi ház javára esik, hogy a közönség ez indirekt adományozásával is minél előbb fölépíttesse az áldozatkész magyar nép azt a Házat, melybe azért fogunk záránkokolni, hogy ott Petőfi erekljeinek láttán lelkesedést, haza- és szabadságszeretet tanuljunk Petőfiről.

TÁVIRATOK.

A szentesített kiegyezési törvények.

Budapest, július 21. (A „Torontál“ eredeti távirata) A „P. C.“ jelenti: Az osztrák és a magyar hivatalos lap e napokban teszi közzé a kiegyezési törvények egy részének szentesítését. Ausztriában persze császári rendelettel lépnek azok érvénybe, a minek oka az a belpolitikai helyzet, mely ott uralkodik. Érdekes a német pártok sajtóközlegeinek mostani magatartása. Arról többé szó sincs, hogy a majdan egybejövő birodalmi gyűlés a két kormány közt létrejött megállapodásokat elvesse. E szerint tehát tökéletes igaza volt Széll Kálmán miniszterelnöknek, midőn azt állította, hogy a viszonyok sulya kezeskedik róla, hogy a viszonyosság Ausztriában biztosítva van. Miután pedig a kiegyezés életbeléptetése által az osztrák obstrukció legerősebb fegyverétől fosztatott meg, megérjük azt a csodát, hogy a birodalmi tanács, talán nem is oly sokára, ismét működésképes lesz.

Nogáll püspök temetése.

Budapest, július 21. (A „Torontál“ ered. távirata.) Nagyváradról jelentik: Nogáll János püspököt ma reggel kísérték örök nyugalomra. A temetési szertartást Schläuch Lőrinc bíboros-püspök végezte.

Fejedelmek találkozója.

Budapest, július 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Vilmos német császár és Miklós cár augusztus hó 6-án Darmstadtban találkozni fognak.

Az orosz trónörökös hadsegéde.

Budapest, július 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az orosz trónörökös hadsegédét, mivel nem kísérte urát utolsó, végzetes utjára, a cár szigorú büntetéssel akarta sújtani. Oisman hadsegéd azonban nem várta ezt be s agyonlőtte magát.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. július 21.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára		
		frtől	frtíz		frtől	frtíz	
Bánsági	ó	76	9.20	9.30	80	9.55	9.65
Tiszavidéki	„	76	9.20	9.30	80	9.55	9.60
Pestvidéki	„	76	9.05	9.15	80	9.45	9.55
Bácskai	„	76	9.15	9.20	80	—	—

R o z s		kilós			
uj	elsőrendű	70-72	7.05	7.15	
„	másodrendű	—	6.90	7.00	
Árpa	takarmány	60-62	5.90	6.30	
„	égetni való	62-64	5.70	5.90	
„	sörfőzésre való	64-66	6.50	7.00	
Zab	—	39-41	5.85	6.00	
Tengeri	ó	bánsági	—	4.50	4.60
„	„	másnemű	—	5.00	5.25

Határidő-üzlet.

Budapest, július 21. (A nagybecskerekli Lloyd-társulat távirata.) Uj buza 5 krral olcsóbb Kötetett:

Buza októberre	8.27—	8.28
Rozs októberre	6.60—	6.61
Zab októberre	5.43—	5.44
Tengeri júliusra	4.71—	4.72
Tengeri augusztusra	4.68—	4.69
Tengeri 1900 májusra	—	—
Repce augusztusra	12.20—	12.25

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29.
Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.

Zsombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 8.49, éjjel 10.29.

Zsombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 6.27, éjjel 10.21.

Csösztelek felől: reggel 6.24, (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskerekli (nknbt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.31,
Pancsova felé: reggel 8.02, este 6.20.

Alibunár és Zsombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31,
Versecz felé: reggel 6.15, délután 4.31.

Zsombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 2.00, este 7.05.

Csösztelek felé: éjjel 2.50 (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskerekli (nknbt) pályaudvarról:

Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

VASUT-ÜGY.

82978/99. sz.-hoz. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1900. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém-, acél- és vasnemű-anyagok szállításának biztosítást óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 8-nak déli 12 óráig beérkezendők, a bantatpénz pedig folyó év augusztus hó 7-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1899. július hóban.

Az igazgatóság.

Nyilttér. *)

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi

alkálikus természetes
savanyuvíz

MINT NYÁLKA OLDÓ SZER

ugy magában mint meleg tejjel vegyítve
KÖHÖGÉSNÉL, REKEDTSÉGNÉL

TÜDŐHURUTNÁL stb.

legjobb gyógyszerrel ajánlatik.
NEHÉZEN EMÉSZTŐ, GYOMOR-
HURUTNÁL KITÜNŐ HATÁSA
VAN! 554-10.3

FŐRAKTÁR:

ARMBRUSTER JÓZSEF ezégnél.

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerk.

Hirdetések.

5249. kig. szám 1899.

655-2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegeye antalfalvai járásához
tartozó Ozora községi szülésznoi állás
megüresedett, arra ezennel pályázatot hir-
detek.

Ezen állással 90 frt évi fizetés, 2 öl
tízifa és szülési esetenként 1 frt látoga-
tási díj élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy
oklevéllel felszerelt kérvényüket folyó évi
augusztus hó 5 dik napjáig hozzám nyujt-
sák be.

Antalfalván, 1899. évi július hó 18-ik
napján.

Főszolgabíró hiv. távol:

Dr. Kropf

szolgabíró.

Basahid község előljáráóságától.

3072. szám 1899.

653-3.2

Arverési hirdetmény.

Basahid község képviselőtestületének
f. évi 19. számú határozata folytán ezennel
közhírré tétetik, miszerint Basahid köz-
ség határán gyakorlandó vadászati jog az
1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében a
legtöbbet ígérőnek hat (6) egymásután
következő évre és pedig 1899. évi október
hó 10-től 1905. évi augusztus hó 1-ig ter-
jedő időtartamra nyilvános árverésen ki-
adatni fog.

Az árverés f. évi augusztus hó 24-én
d. e. 8 órakor Basahid község házában tar-
tatik meg. Bánatpénzül 35 frt az árverés
megkezdése előtt fizetendő le.

Egyéb feltételek naponta a hivatalos
órákban a községi jegyzői irodában meg-
tekinthetők.

Basahidon, 1899. évi július hó 18 án.

Szávics Szilárd,

jegyző.

Popov,

bíró.

A
buziási gyógyfürdőben

az

Anna-bál

július hó 29-én

tartatik meg. (657-2.1)

1160. szám. 1899.

651-3.3

Arlejtési hirdetmény.

Gyűlvész község képviselőtestületé-
nek III. fokulag is jóváhagyott 6. kgy. az
1898. számú határozatával a község háza
kijavitása elhatározott s a javítási költ-
ségek a szükséges komok, téglák és
más anyag beszerzési árán kívül 639 frt
64 kr. irányoztatott elő; ezen munkálatok
keresztül vitelére nyilvános szóbeli árlejtés
hirdettetik f. évi július hó 30-án d. e. 9
órára azzal, hogy árlejtezni szándékozók
kötelesek a fenti összeg 10%-át bánatpénzül
letenni és hogy ezen munkálatokra vonat-
kozó tervezetek és árlejtési feltételek Gyűl-
vész község házában a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Gyűlvész, 1899. július hó 15-én.

Fleischer,
jegyző.Zsebelyán János,
bíró.

Bethlen-féle

kövér CSEMEGE-JUHSAJT megrendelhető a
forazesti uradalom intézőségénél, utolsó posta:
Kossova. (Krassó-Szörény megye.)

Egy kiló Bethlen-féle kövér csemege-juh-
sajt ára 80 kr. 5 kilós postacsomag franko kül-
detik és csomagolása díjmentes.

Eltartási utasítás. A sajt lehetőleg hűvös,
nedves helyen tartandó és minden második napon
egy 10% sós vízbe mártott ruhával egyszer meg-
törülendő. Legyektol védendő.

Finom

1890-es ó-szilvórium

nagyban és kicsinyben szintén kapható.

Az intézőség 100 métermáza

égetett meszet

a lugosi vasúti állomáshoz bérmentesen szállítva
ajánl 80 frtért. A temesvári állomáshoz bérmen-
tesen szállítva 85 frtért. A zombolyai állomáshoz
bérmentesen szállítva 100 frtért.

A mesz árának előleges beküldésénél 2% en-
gedmény adatik. 654-3.1

Hirdetések

 felvételnek a „Torontál” kiadóhivatalában.

Szegedi mezőgazdasági kiállítási sorsjegyek.

Főnyeremény: 50,000 korona érték

és több, kisebb-nagyobb nyeremény,

összesen 1006 nyeremény 100,000 korona értékben.

—== Egy sorsjegy ára 20 krajcár. ==—

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonással azonnal készpénzben beváltja

Budapesten: a „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8.

vagy Szegeden: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzüzetek a nyerő kivánságára készek az 50.000 korona értékű főnyereményt
egy hasonértékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becsereálni.

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899. szeptember hó 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytözsdékben és egyéb elárúsító helyeken.

Viszontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

624-6.2